

Anmeldelse: DAGSOMMERFUGLE I DANMARK

af Klaus Hermansen (ass. Tom Nygaard Kristensen) 2011 i Danmarks Dyreliv, Bd. 11. Apollo Books, Stenstrup. 248 kr.

Apollo Books er noget så unikt som et meget aktivt dansk og internationalt naturhistorisk specialforlag, der også forhandler et mange internationale naturhistoriske fagtitler. Apollo Books har to udgivelses-serier – Dansk Faunistisk Bibliotek (4 titler) og Danmarks Dyreliv (11 titler, hvor Danmarks Svirreflugter, De danske guldsmede og De danske græshopper er anmeldt i her i F&F). Udgivelsesraten siger nok noget om, hvor svært det er få forfattere og tilstrækkeligt salg i Danmark – serierne startede ca. 1980. Nu er Danmarks Dyreliv barslet med bind 11 – om danske dagsommerfugle. Ikke så tosset, da Michael Stoltzes gode ”Dagsommerfugle i Danmark”, som denne bog ligner mest, ikke fås længere.

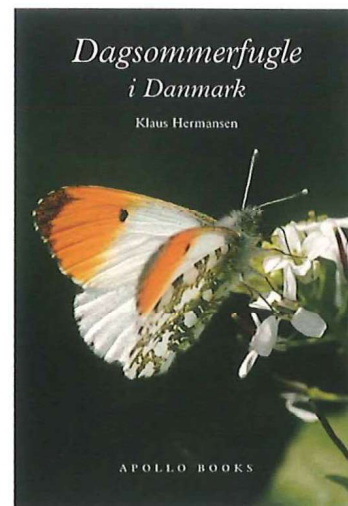
Det er en rigtig god og nyttig bog med mange gode sider og fålyder. Den er grundigere og har langt flere billeder (fotos) end Lars Trolles ”Sommerfuglene i Danmark” (mere populær og kort, om dagsommerfugle) og M Top-Jensen & M Fibigers ”Danmarks Sommerfugle” (om langt flere arter, storsommerfuglene) – begge anmeldt (positivt) i F&F. En stikprøve på 20 sider gave 68, altså 3,4 fotos pr. side! Og det er nyttigt, for fotos er velvalgte, og sommerfugle jo skal ses og ikke nøgles. Mest begejstret er jeg for de fotos af ofte både æg, larver og pupper, som ledsager mange arter (jeg kan dog ikke se mønstret – de sjældneste arter mangler ofte, men fx mangler de hos *Dukatfugl*, mens de er med hos *Sort Ildfugl*??). Det vil lette observation af netop arten på levestedet, og ikke kun hvor de voksne ses. Jeg ku savne en lidt mere konsekvent info om overvintrings-stadie og -sted. Hvis man ikke ved det, ku man jo skrive dét (aha, en opgave!).

Artsudvalget er fint ”rummeligt” med både at bringe dem, der engang er set i Dk (fx *Violet Ildfugl*), dem der er uddøde (*Egesommerfugl*) eller måske på vej (*Østlig*

Takvinge). Jeg nød at høre nyheden om, at vi har/er ved at miste ikke en men to hvidvinger, hhv. *Skov-* og *Eng-Hvidvinge* – vha genetiske undersøgelser på (hvor meget det end piner mig at indrømme det) nyttige nåle-samlinger.

Efter nogle obligatoriske men ikke særligt opsigtsvækkende indledende afsnit følger kerne-produktet Arterne. Hver art er beskrevet under overskrifterne Navn, Kendetegn, Levested, Livscyklus, Adfærd, Flyvetid og Udbredelse. Jeg checkede særligt nogle af de vanskelige. Fx fint at bogen nævner om *Gråbåndet Bredpande*, at ”den dagflyvende natsværmer; uglen Callistege mi minder meget om bredpanden...”. Sådan tager en god bog om dagsommerfugle sin læser i hånden i st.f. kun at forholde sig til bogens andre dagsommerfugle. Jeg synes også beskrivelserne af de bøvlende tvillingarter, såsom *Streg-/Skråstregbredpande* og *Kålsommerfuglene* er gode, men når jeg springer mellem forskellige bøger, så er det lidt fra art til art, hvilke jeg foretrækker. Så læren er nok, at det er nyttigt at have flere bøger om dagsommerfugle.

Jeg nød at få løsningen på mine ”grimme” fotos af *Sortåret Hvidvinge* med brune pletter på vingerne – ikke mindst denne art tilsvines ofte ved klækning af udtømt tarm ”meconium”. Specielt bruger TNK mange sammenstillede fotos til at belyse variationer, adfærd og interaktioner. Fx (a) tre forskellige slidgrader på indfløjne og hjemmeavlede *Tidselsommerfugl*, (b) *Alm. Blåfugl* der ofte sover i små (lune) selskaber, (c) befrugtet hun af *Citronsommerfugl*, der afviser han ved at hæve bagkroppen. Fototeksterne er ofte kreative og udvider værdien af mange fotos. Afsnittene ”Adfærd” rummer også gode id-tips, for det er jo ikke altid, man får dyret i nettet eller et nærbillede.

Udbredelseskortene skal her, som i andre bøger, tages med 8-9 gran salt – hos *Isblåfugl* er hele Jylland ”grøn”. Jeg forstår godt ideen, men den mangler altså på mange steder i Jylland pga mangel på levesteder – ku man lave en tæt småprikning, der betød ”findes, men krævende ift levested” – i modsætning til kultur- og højmobile arter som Lille Kålsommerfugl og Dagnåfugle-øje, som osse har ”grønt Jylland”? Der er jo en glidende overgang imellem ”Udbredelse” og ”Hyppighed”, men alligevel.

Fotos af selve dyrene (og stadier) er generelt gode, nogle er lidt små (relevant beskåret snarere end uheldigt formindsket) – en fornuftig afvejning til gengæld for de mange fotos. Heldigvis er nogen fotos stadig store, så siderne er smukt varieret komponerede. Men en foto-anke! Farven grøn, nogen gange osse himlen, især på ”dyr-på-grøn-plante” og ”frugtbar landskab” er virkelig sær. Uforsigtig layouter-leg med Photoshop eller layouter-skærmens farver, der ikke matcher trykkeriets maskiner? Nogle fotos minder mig om min mors første kogebøger med farvefotos af smørrebrød fra 1950’erne – ikke noget man har lyst til at spise. Det er synd og det burde trykkeriet have set, for det kræver ikke en entomolog at se de sære farver i Søholt Storskov (s. 25 og 143), Gern Bakker (s. 45 og 181), Viuf Skov (s. 67), Ulfshale (s. 185) og Roland Mose (s. 194). Men ellers – de fleste fotos er gode, mange en komplet nydelse, så det er til at leve med.

Bogen er i solidt hårdt bind og godt format. Alt i alt – en glimrende, smuk, velskrevet og nyttig bog – lidt forslag og indvendinger vælter ikke læsset. Kunne det være et tegn på ny momentum i de to serier? Held og lykke, med denne og kommende bøger, for det er ikke for spædbørn at drive forlagsvirksomhed for dansksproget faglitteratur.

Jens Reddersen